

Obroč okrog Japonske se zožuje

OPERACIJE V PACIFIKU SE RAZVIJAJO UGODNO; DRUGE RAZNE VESTI

Manila, Filipini. — General MacArthur, vrhovni poveljnik zavezniških sil v Pacifiku je objavil v ponedeljek jutro uradno poročilo o vojnih operacijah na Filipinih in izjavlja, da borba za zavojevanje Filipinov je končana s popolno zmago na strani Amerikancev. Ostali ostanki japonskih oddelkov v gorovjih ne pomenijo nič, ker so odrezani od vsega. Filipinski otoki so zdaj postali za Zaveznike v Pacifiku to, kar je bilo angleško otočje v Evropi proti Nemčiji. Na Filipinih se zdaj gradijo baze za vse operacije proti Japoncem. Z zmago na Filipinih so Amerikanci zabili klin v središče in s tem razdelili japonske sile na jug in sever, pravi MacArthur.

Iz Borneo otoka poročajo, da so avstralske čete izvajale zadnje dni nove uspehe. Japonci bežijo iz Balikpapanse okolice proti severu v gore okrog oljnih polj. Zavezniki so svoja oporišča že razširili in prodrijo v notranjost daleč naprej. Tokijska radio postaja je omenjala v ponedeljek jutro, da

je močna ameriška morska ednica obstreljevala južni konec Shikuka polotoka, to je južna polovica Sahalinskega otoka. Točka je oddaljena le nekaj milj od sibirskega obrežja. Zračni napadi na japonsko otočje nadaljujejo vsepovsod.

Borba proti Japoncem zdaj zgleda, kakor je zgledala leta 1942 proti Nemcem v Evropi in Afriki. Amerikanci so s zavzetjem Filipinov zabili klin v sredino. Zdaj kujejo obroč proti Japoncem s severa in juga, ki se bo vedno bolj in bolj zoževal. Zračni napadi nadaljujejo, ki bodo uničili transportacijo, industrijo in drugo, naskar pride glavni vpad na domače otočje in končni poraz za Japonce. Ta čas ni več daleč.

NADŠKOF STRITCH POHVALIL VARNOSTNI ČARTER

Chicago, Ill. — V sredo na dan 4. julija se je vršila v nadškofjski katedrali Najsv. Imena velika pomenljiva cerkvena slovesnost za podvig in večje razgibanje dela za cerkveno ednost med Slovani. Sodelovali so cerkveni dostojanstveniki katoliške cerkve, kakor raznih cerkva vzhodnih grških in slovenskih obredov. Nadškof Stritch je imel glavni slavnostni govor. V tem govoru se je dotaknil Mednarodne konference v San Francisco in Čarterja, ki ga je konferenca sprejela.

Prezvišeni nadškof Stritch je o Čarterju pohvalno govoril. Delal je, da je Čarter edino sredstvo, ki nam daje upanje, da se bodo narodi pomirili in živeli v miru. Ima kajpada Čarter napake, a so prilagoditve, da se bodo te napake popravile in Čarter izboljšal. Glede Zd. držav je dejal, da morajo sodelovati v mednarodnem koncertu narodov. S tem, da smo šli v vojno, smo se odpovedali izolaciji in v to ne smemo več nazaj. Mi smo zdaj najmočnejša dežela in kot taka se ne sme braniti obveznosti do drugih.

Omenil je pomenljivo Izjavo Neodvisnosti, ki stoji na krščanskih načelih človeških pravic. Prosil je Boga, da naj nas razsvetli in da moč, da bomo vzdrževali mir in sodelovali z narodi in da ne bomo sklepali usodnih kompromisov, marveč da bomo delali za upanja in pravice vseh ljudi na svetu.

NOVO VODSTVO V URADU DRŽAVNEGA TAJNIŠTVA

Washington, D. C. — V torek je bil zaprisežen novi državni tajnik James F. Byrnes iz Južne Karoline. Novi tajnik je markantna osebnost. Za zelo spretnega se je izkazal posebno, ko je vodil pod predsednikom Rooseveltom mobilizacijo za vojsko. Zasnova je načrte, ki so se zelo dobro obnesli. Preje je bil vrhovni zvezni sodnik, še prej zvezni senator. Ko je šel Roosevelt v Jalto na konferenco je bil on eden izmed glavnih nje govornikov svetovalec. Ze takrat se je usvajalo med političnimi voditelji, da je Byrnes najmočnejša oseba za urad državnega tajništva. Znan je mu mnoge zadeve, v katerih je sam deloval, zato bo njemu veliko lažje reševati iste, kakor komu drugemu, ki nima takega praktičnega poznanja razmer.

Na podlagi zakona, ki je veljavni, je on prvi za podpredsednikom, ker zdaj dežela nima podpredsednika, ker je podpredsednik postal predsednik po Rooseveltovi smrti, bi bil on naslednik predsednika, če bi umrl pred volitvami.

Urad državnega tajnika je v našem ameriškem kabinetu to,

POLJSKA ARMADA VELIKA ZAGONETKA ZA ANGLEŽE

London, Anglija. — Angleškim vladnim krogom postaja poljska zamejna vlada in njena poljska vojska, ki šteje do 150.000 mož prava zagonetka. V Moskvi so Angleži pristali na ustanovitev nove poljske vlade. V Londonu pa še vedno posluje zamejna poljska vlada in Anglija tudi podpira in vzdržuje vlado in poljsko vojsko, kar stane Angleže do 80 milijonov dolarjev letno, pravi vest. Poljski prostovoljci, ki tvorijo poljsko vojsko izjavljajo, da so pripravljeni boriti se proti Sovjetski Rusiji. Kaj bo proti tem izjavam odgovorila Rusija je zagonetka. Gotovo je, da takih izjav ne bo jemala prijazno na znanje.

EKSPLOZIVNE POKALICE UBILE DEČKA

Chicago, Ill. — V ponedeljek večer so se vžgale v predmestju River Grove na prodajni stojnici na vogalu North Avenue in 1st Avenue pokalice in rakete, ki so jih prodajali za proslavljanje 4. julija. Razstrelba je bila tako silna, da je ubila zdraven stoječega dečka Donald Lewisa. Ta dogodek je takoj predramil policijo, ki je na to začela preganjati prodajalce raket in pokalice in v torek je bilo aretiranih v okolici Chicago 11 takih prodajalcev. Ponesreč s pokalicami pa je več. Mnogo slučajev je, v katerih so se poškodovali mlajši in starejši pri zažiganjih raket in pokalic.

JAPONSKA BRUTALNOST

Manila, Filipini. — "Aneta", nizozemska poročevalska agencija poroča, da so Japonci predno so se umaknili iz Balikpapan na Borneo otoku požgali tamno bolnišnico. Poročevalec pravi, da je z bolnišnico zgorelo tudi več bolnikov, katerih ožga trupla in kosti so našli zavezniški vojaki, ki so dospeli na lice mesta.

HRVATSKI PATRIJARH OBDOJEN NA SMRT

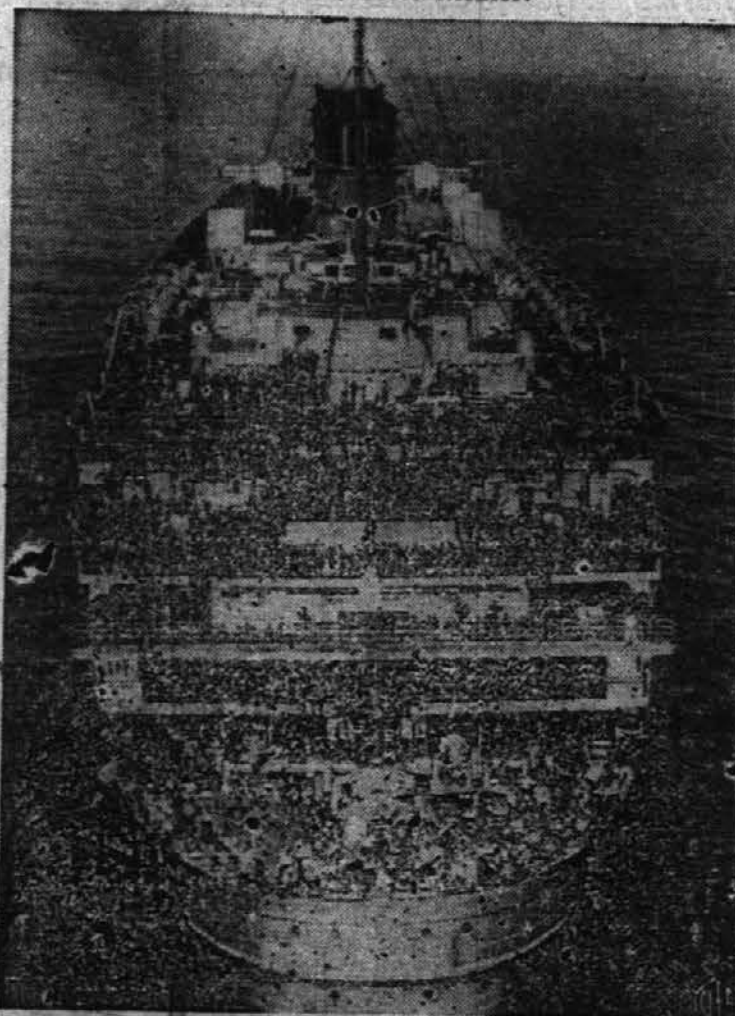
Pariz, Francija. — Francoska novinarska agencija je objavila poročilo iz Zagreba, da je tamkajšnje vojaško sodišče obsodilo na smrt 45 oseb, med temi tudi patrijarha pravoslavne cerkve v Hrvatski. Imena patrijarha poročilo ne omenja. Obsojeni so obdolženi sodelovanja s poglavnikom Pavelićem.

ZELENJAVO SO PODRAŽILI

Chicago, Ill. — OPA urad je dovolil zvišanje cen svežemu tomatosu in glavni salati. Tomatos se je podražil za 6c pri funtu od zadnjega tedna. Glavna peresna salata pa za 1c pri funtu.

kar je n. pr. urad zunanjih ministrov v evropskih deželah. Državni tajnik rešuje vse zadeve z zunanjim svetom in je radi tega najvažnejši urad v vladi. Byrnes je star 66 let in je bil rojen v Charlestonu, v Južni Karolini.

PREJ TJA, ZDAJ NAZAJ!

Med glavnim bankom in postanjem pristanišč prišle je velika ladja Queen Mary, raskočni parknik, ki je služil med vojno za armadno prevažanje, dospela v New York s 14.562 ameriškim veterani iz Evrope. Na sliki, ki je bila posneta iz helikopterja ameriške oborožne sile, se vidi, kako je krov natrpan s vojaki.

KRIŽEM SVETA

— Vatikansko mesto. — Iz gotovih virov se poroča, da Vatikani ni preveč zadovoljen z zaključki konference v San Francisco. Čarter sicer naglašamo moodločevanje narodov, ne omenja pa ničesar o usodi ljudstev v baltičskih državah in na Poljskem.

— London, Anglija. — Tokijska radio postaja je objavila vest, da so Japonci sestrelili ameriško letalo, v katerem so bile tri ameriške pilotinje. Japonci pravijo, da je to dokaz, da Amerikancem primanjkuje moških pilotov. Pač japonska tolažba.

— Pariz, Francija. — Iz Monte Carlo došla poročila omenjajo, da je jahta zadela v mino v pristanišču Monaco, ki je blizu Monte Carlo ob obrežju Sredozemskega morja. Jahto je razstrelba raznesla in deset oseb ubila.

— Bruselj, Belgija. — Belgijski kralj Leopold III. se je baje odločil, da se bo odpovedal prestolu, pravi vest iz Salzburga. Proti Leopoldovemu povratu domov nasprotujejo premnogi člani vlade in večinske stranke.

— Mackinac Island, Mich. — Tu se vrši ta teden letni sestanek republikanskih gubernorjev iz raznih držav. Na konferenci razpravljajo o mnogih vprašanjih, v katere je zainteresirana republikanska stranka. Razpravljali so tudi o volilni kampanji, ki bo v letu 1948.

— West Point, N. Y. — V tujkajšni častniški šoli je te dni graduiralo 716 kadetov, ki so dovršili stroge častniške študije in predpisana vežbanja. Kadeti bodo postali častniki ameriške armade.

NAZIJI SKRIVAJO IN SPRAVLJAJO NA VARNOST SVOJE SKLADE

Washington, D. C. — Orvis Schmidt, direktor v zakladniškem oddelku za tujezemске zadeve objavlja pregled, kako Nemci vlagajo svoja premoženja v razne tuje banke po raznih državah. Poročilo pravi, da so vloge švicarskih bank po številu 295 v letu 1914 narastle na 372. V vlogah pa so porastle od tedaj za več, kakor 9 milijonov frankov. Leta 1914 so imele okrog 7 milijonov frankov v vlogah, zdaj imajo nad 16 milijonov. To je znamenje, da je prišlo v deželo mnogo tujega kapitala, največ iz Nemčije. Mnogo nemškega kapitala se je zadnja leta plastiralo v argentinske, portugalske, španske in švedske banke. Nekatere države čuvajo v tajnosti imena bančnih vlagateljev. Zavezniški krogi so mnenja, da so nazijski vojni lordi plasirali kapital za namene zopetnega oboroževanja, če se bodo nudile prilike zato.

SV. OČE BLAGOSLOVIL AMERIŠKO MORNARICO

Vatikansko mesto. — Sv. Oče Pij XII. je v torek sprejel člane odbora ameriškega kongresa za mornariške zadeve. V svojem govoru je pohvalil ameriško mornarico in izjavil, da je ameriška mornarica največja na svetu. Nato je podelil svoj blagoslov članom odbora in ameriški mornarici.

VEČ ČASOPISNEGA PAPIRJA

Washington, D. C. — Odbor za vojno proizvodnjo je dovolil za drugo polovico leta 1945 porabiti 88.500 tonov več časopisnega papirja, kakor ga je bilo dovoljenega v prvi polovici leta.

NOVI DRŽAVNI PRAZNIK V JUGOSLAVIJI; VOJAŠKA UPRAVA NA PRIMORSKEM

Washington, D. C. — Dan 7. julija, ko je Srbija oddala prvi strel proti fašističnim vpadalcem in njihovim pomagačem, je bil zdaj proglašen za državni praznik. Tako odreja novi zakon ki ga je izdalo vodstvo narodne skupščine. Vsako leto od sedaj naprej bodo slavili ta dan v spomin na prvi dan, ko se je začelo ljudstvo dvigati. Beograjski radio poroča tako.

Dvanajst tisoč partizanov je korakalo drug za drugim mimo poveljnika britiške osme armade v Vidmu (Udine), Trstu, Pulju, Gorici in Tržiču (Monfalcone) in pri tem izročilo Angležem svoje orožje, če je res, kar poroča radio iz Pariza, ki trdi, da je prejel to poročilo iz Rima. Ista oddaja po pariškem radiu pravi nadalje, da so bile druge skupine partizanov po podobnih ceremonijah vključene v policijske oddelke, ki morajo ubogati zavezniške ukaze.

Po naročilu maršala Tita je bila uvedena vojaška uprava, ki jo izvaja jugoslovanska armada. Še eno kratko vest poročajo te dni o Jugoslavlanih. Švedski list Svenska Dagbladet piše, da je več kot 6.300 Jugoslovancev izgubilo življenje na Norveškem. Gestapo je tja premestila okrog 8.000 Jugoslovancev. Od teh je zdaj še živih le 1.600.

GROBIŠČA POLITIČNIH UJETNIKOV NA ČESKEM

Washington, D. C. — Na priporočilo ministra za narodno obrambo in predsednika čehoslovaške republike je odredjena delna demobilizacija oboroženih sil, ki so bile zbrane v Čehoslovakiji v času, ko je bil narod v nevarnosti.

Predsednik prejšnje nazijske Slovaške Dr. Jožef Tiso, ministriški predsednik Štefan Tiso in štirje ministri so zdaj v rokah čehoslovaških oblasti in so zaprti v Plzeňu. To slovaško skupino je nekaj časa imela v rokah ameriške tretje armade, po zaslusanju pa jo je izročila polkovniku Dr. Bohuslavu Ečerju, čehoslovaškemu članu mednarodne komisije za vojne zločine.

Češko ljudstvo po zapadnem Češkem je odkrilo, da so naziji spomladi letos pomorili nad 1.000 političnih ujetnikov vseh narodnosti, ko so se ti nahajali na poti med Johann-Georgenstadtom in Terezinom. Letos 16. aprila je bila skupina 822 političnih ujetnikov poslana iz koncentracijskega taborišča v Johann-Georgenstadtu blizu čehoslovaške meje. Med njimi so bili Rusi, Poljaci, Francozi, Čehoslovanci, Jugoslavlani, Belgijci, Nizozemci, Kanadčani in Novozelandski. Izdan je bil ukaz, naj vsaka teh oseb dobi le 100 gramov kruha za celi teden. Namenjeni so bili v Terezin.

Čez 20 dni je od celega transporta samo 28 oseb ostalo živih. Teh 28 ljudi je 6. maja dospelo v Lovosice, kjer so njihovi stražniki, prestrašeni zaradi revolucije, pobegnili. Na poti tja je smrt doletela nad 1.000 oseb. Nekatere so postrelili SS-čelniki, drugi so umrli od gladi. K prvotni skupini, v kateri je bilo 822 oseb, so naziji priklopili še interniranci iz Svitave in raznih koncentracijskih taborišč po Saškem.

Dva Čeha, ki sta ušla od tega transporta, sta pokazala, kje se nahajata 22 skupnih grobišč njihovih tovarišev. Tudi sta povedala, katera dva SS-čelnika sta mučila in ubijala ujetnike. Ene-ga teh divjakov so češke oblasti dobile v roke in je priznal, da je postrelil 300 ujetnikov.

RAZLIKE MED RAZNIMI GOSPODARJI V NEMCIJI

New York, N. Y. — Drew Middleton popisuje v New York Times, da Angleži upravljajo svoje področje v Nemčiji z zelo majhnim številom oseb, mirno, trezno, učinkovito, pa brez kakkega glasnega bahanja ali postavljanja. Angležem je prav vseeno, kateri Nemci so Naziji in kateri niso. Saj so vsi Nemci in tudi angleške ne govorijo. Angleži živijo med njimi, kakor bi jih nobena stvar veliko ne brigala, so prijazni, obenem pa se jih je treba tudi bati. So pač vajeni ravnati z drugimi narod-

(Dalje na 3. strani)

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago 8
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago 8
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor sadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejani teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

"MIR V EVROPI"

Mesečnik "Nova Evropa" je v junjski številki objavil uvodnik v imenu urednikov publikacije. Takole piše v tem uvodniku:

"Vojna v Evropi je izvojevana, ampak milijoni ljudi so morali plačati s svojim življenjem in vso svojo srečo za nemško obsedenost in pohlep po moči. Prva znamenja prihajajoče usode nad Evropo bi bili lahko opazili, ko je Mussolini prišel na površje do oblasti in moči, ko so njegove fašistične bedastoče začele dobivati več in več podpore in umevanja in priznanja celo od več zelo visokih osebnosti. Ravno tako bi bili lahko opazili vse, ko je prišel na površje nevarni zločinec Hitler.

"Takoj od prvega začetka so evropska delavska gibanja bila edina, ki so začela čutiti nevarnost fašizma. Ampak mnogo tako imenovanih "dalekovidnih" diplomatov pa ni le odklanjalo vsako misel za možnost kake nevarnosti, marveč je še pomagalo nazizmu in fašizmu.

Hitro takojšno kaznovanje vojnih zločincev ne more spremeniti smrti in trpljenja milijonov žrtev nemške brutalnosti, ampak služijo pa bi kot opozorilo bodočim takim mednarodnim pustolovcem. Doenitz, kakor Paulus in Seidlitz bi morali biti takoj sojeni. Mi ne smemo pozabiti, da je nazizem našel ljudsko podporo v Nemčiji in da bo treba mnogo prizadevanj, predno bo nemško ljudstvo iskreno sprejelo naša načela.

"Po vsej Evropi so ljudstva vesela, da so nemška vesala izginila in da so obsedeni nazijci pregnani in pod ključem. Ampak veliko trpljenje družin, ki so zgubile otroke, očete, matere in druge, reparacije ne morejo zmanjšati. Ta strašansko visoka cena za mir bi morala služiti kot opozorilo, da moramo zbrati vse sile pravice in demokracije, da z njimi najdemo pot in zagotovila za mir v bodočnosti.

"Enostransko postopanje Sovjetske Unije, zapiranje podtalnih voditeljev kot vojnih zločincev in masne deportacije morejo samo izpodkopovati temelj in podlago močni organizaciji Združenih narodov in pa sejati seme nezaupanja med najbolj iskrene prijatelje mednarodnega sodelovanja.

"Veliko jih je, ki mislijo, da moremo te probleme rešiti le, če gledamo preko njih. Mislijo in čutijo, da kar se godi v tujem svetu preko morja, ne more ogroziti njihove svobode in da v vsakem slučaju se ne more ničesar storiti za preprečenje takih dogodkov. Tako hitro so pozabili, da sta svoboda in mir eno in nedeljiva zadeva in da ne more biti miru brez resnice.

"Razen če imamo pogum, da povemo resnico o preganjanjih in deportacijah v nekaterih osvobojenih deželah, ne bo nobene priložnosti, da bi gradili pameten mir.

"Najmanjši bistveni pogoji miru so, da morajo preganjanja jenjati takoj, da se mora enostransko postopanje umakniti združeni skupni akciji Združenih narodov, temelječi na demokraciji in pravici, da morajo vojaško vladno upravljati vsi Združeni narodi mesto poedine sile, kakor se to godi sedaj. Deljenja Evrope v interesne sfere se ne sme ogibati kot nevarnega ogrožanja miru. Samo v tem pravcu se morejo problemi Evrope izravnati in nemška vojna potencialnost uničiti.

"Junkerji so zdaj v sedlu in ne vemo, kako nevarno močne so pangermanske sile, ki morda lahko zopet vstanejo v tej situaciji, če Združeni narodi ne bodo znali med seboj sodelovati ali če njih sodelovanje ne bo stalo na resnici in pravici."

Ta uvodnik krepko odkrito pove in pokaže na vzroke, ki predstavljajo novo nevarnost proti miru v Evropi in po vsem ostalem svetu.

Sovjetski komunistični red je morda priljubljen v Rusiji; če je priljubljen med večino ali ne, nam ni znano. Vendar če ga Rusi trpijo in prenašajo, je to njihova svoboda in pravica. Ampak da ga vsiljujejo po njih izpod Nemcev osvobojenim deželah, pa ni prav nič na mestu in jim to ne bo posebno dolgo uspelo. V članku je prav rečeno, da bi

se to moralo odkrito povedati tistim, ki se jih tiče, in to tako, da bi razumeli.

Rusiji vsa čast, v kolikor je prispevala k zmagi nad nazizmom in fašizmom. Slovanska kri in nje odpor proti germanstvu zasluži najčastnejše priznanje. Junaštvo slovanske krvi pred Leningradom, Moskvo in v Stalingradu in na drugih točkah nima primere v zgodovini. Tako visoke cene v krvi ni plačal noben drug narod kakor ruski narod. To daje ruskemu narodu visok ugled, in le škoda bi bilo, da bi ga zasenčili komunisti s kakimi neumnostmi, s katerimi bi skušali vsiliti drugim deželah svojo miselnost. Voditelji sodobne Rusije so priborili ta ugled, ki je zdaj na višku, ko je prišla zmagada nad nazizmom in fašizmom. Naj bi pazili, da ji ta ugled ohranijo s pametno in previdno politiko, ki naj ne bo zakovana v ozkosrčnost nepriljubljenega komunizma, marveč naj bo demokratična in naj da ljudstvom demokracijo in svobodo. Taka pot bo vodila Rusijo k novim nadaljnim uspehom. Slepo drvenje za komunizmom in vsiljevanje tega drugim, ki ga ne marajo, pa bo slovanski Rusiji le škodovalo in jo postavljalo v slabo luč pred vsemi v svetu, ki ljubijo demokracijo, svobodo, pravico in resnico.

T/5 MARTIN T. ULCHER
POPIŠUJE, KAJ JE VIDEL
V EVROPI

Neuweid, Nemčija.

Dragi slovenski rojaki:

Sedaj, ko vojaška pisma iz Evrope niso več cenzurirana, vsaj vsako posebej ne, ampak le po eno izmed vsakih sto, lahko napišem malo daljše poročilo in se bolj prosto izrazim. Pismo lahko o vsem, le o premlkanju čet čez morje ne smemo.

Iz svojega postajališča v Plouay, Francija, smo odšli letos 22. maja ob osmih zjutraj. Ker spadam k posebni ednici, Service Company, smo se peljali na truhli, medtem ko so se bataljoni peljali v železniških vozovih po našem 700 milj dolgem tiru prek Francije v "das Vaterland", Nemčijo. Celi tisti dan smo se vozili, užili pa nismo nič drugega kakor svoje vojaške "ten-in-one" odmerke.

Ti niso tako slabi kakor C ali K odmerki, ker spadajo zraven tudi konzervirani produkti. Ob šestih popoldne smo prišli v Le Mans, Francija — potovanje je bilo počasno zaradi velikanske procesije truckov — in smo tisto noč prebili v šotorih. Naslednji dan smo prišli v Rambouillet, kakih 30 milj od Pariza. To je bil kratek dan, ker smo dospeli v kraj ob dveh popoldne. Prihodnje jutro smo se podali naprej in se peljali skozi Versailles, ki je zraven Pariza; v tem mestu se je vršila mirovna konferenca prve svetovne vojne. Tam smo videli slavno Versaillesko palačo, dom nekdanjih francoskih kraljev, občudovanje in vznemirjenje poslojce. Versailles in Pariza ni razdeljala vojna, ker se je Francija sesula, preden so Nemci prišli tako daleč vanjo. Ob poti smo videli izredno lepe pokrajine, kakor snih naše oči še nikdar prej niso videle. Zeleni hribovi s ličnimi polji so nudili krasen prizor. Posebno lepo je bilo, kadar smo dospeli navrh kakega hriba in se je pred nami odprl razgled daleč naokrog. Ta lepota, ki se ne da popisati, nas je kar prevzela in je nudila tako mirno sliko, da smo tembolj občutili razliko, ko smo šli skozi kako mesto, kjer so bila poslopja raztrgana in razdejana. Vozili smo se skozi obsejne dele Pariza, da bi se izognili prevelikemu prometu, ker je bila naša procesija truckov celo uro dolga z raznimi posledki vmes. Od daleč smo videli slavni Arc de Triumpe ali Zmagoslavni obok, pod katerim so korakale Hitlerjeve čete, ko so zavzele mesto in pod katerim so korakale naše čete, ko so mesto spet osvobodile. Tudi Eiffelov stolp smo videli oddaleč. Pariz je krasno mesto s svojimi širokimi bule-

vardi in starimi poslopji. Vsi tisti, ki so bili toliko srečni, da so dobili dovoljenje iti v Pariz, so rekli, da se nobeno drugo mesto, kamor so lahko šli, ne more primerjati z njim. Je pač "gay Paree!" Veliko časa je vzelo, preden smo prevozili skozi Pariz. Tudi reko Seine smo prekočali. Ko smo se še naprej peljali in morali spetoma z rokami odzdravljati vsem otrokom, ki so nam mahali v pozdrav, smo dospeli v Verdun, slavno mesto iz prve svetovne vojne. Tu smo prenočili v taborišču. Naj še to povem, da sem med potjo vzel čokolado od svojega odmerka in vrget otrokom. Z zanimanjem sem videl, da jo je pobrala neka majna deklica in tekla z njo v hišo in medtem vsa radostna klicala "Choc-a-lad! Choc-a-lad!"

Za Verdunom smo kmalu prišli do luksemburške meje. Velika vojvodina Luksemburška je zelo majhna deželica in meri samo 32 milj. počez. Izgleda precej kakor severna Francija. Tukaj začnejo hribočki polagoma postajati večji in večji, in ko smo dospeli v Nemčijo, so bili hribovi že velikanski. Šli smo skozi glavno mesto omenjene deželice, ki se prav tako imenuje Luxembourg. Za to mesto je bilo mnogo vojskovanja v tej vojni. Mi smo ga zavzeli, potem so nam ga Nemci vzeli nazaj, nakar smo ga spet vzeli Nemcem. Mimogrede naj omenim, da se nahaja v Luxembourgju ena najmočnejših evropskih radio postaj in za časa vlade Hitlerja Dihurja so uporabljali to postajo, da so oznanjali svetu njegovo uradno čevkanje. Tu naj dostavim, da sva s tovarišem Smittyjem izračunala, da sva na poti skozi Francijo in Luksemburško z roko mahnila in odzdravila kakim 20,000 osebam, največ otrokom. Če bi to še nekaj časa trajalo, bi nam drugače ne kazalo, kakor preskrbeti si mehanično roko, da bi človek potegnil za vrstico, pa bi roka začela mahati.

No, pa smo kmalu dospeli do konca Luksemburške in ko smo se peljali čez neki most, smo videli napis: YOU ARE NOW ENTERING GERMANY. THERE WILL BE NO FRATERNIZATION OF ANY KIND. ("Sedaj stopaš v Nemčijo. Prepovedano je bratiti se na kakoršni koli način.") Ta napis pomeni ravno to, kar pravi. Če se kateri brati z Nemci, mora plačati \$100 globe, izgubi plačo za šest mesecev, povrh tega pa še lahko pride v zapor za več ali manj časa. Takoj smo zapazili razliko pri ljudeh, ko smo se pripeljali v nemško obmejno mesto Trier. Niso nam mahali v pozdrav kakor v prej

omenjenih deželah. V resnici so mnogi naravnost obrnili hrbet proti nam, ko je šel naš konvoj mimo. Nekateri so imeli zaničljiv in posmehljiv nasmešek na obrazu, drugi niso kazali nobenega izraza, spet drugi so se upali nam malo nasmehniti. Otroci nam niso mahali, par pa jih je vendar to storilo. Prepoved bratstva je pomenila, da jim mi tudi nismo smeli mahati. Že mora biti tako, vendar pa so se mi vseeno kolikor toliko smilili otroci in starejši ljudje.

Potem smo se vozili po ozemlju, ki ga moram označiti za najbolj mirno in jasno, kar sem še videl krajev. To je bilo ob vijoci se reki Moselle. Tukaj so bili hribovi zelo visoki, po pobočjih pa so zasajeni vinogradi vse gori do vrha. Slavno moselsko vino je tukaj doma. Med visokimi hribovi teče reka, na njenih ozkih obrežjih pa so vrtovi in za njimi vas, ki je kakor gnezdo zgrajena ob vznožju hribov. Hiše so pokrite z lončeno opeko, med njimi pa se vzdiguje cerkva. Lepšega prizora ni mogoče najti. Človek se čudi, kako se je moglo v teh tihih in miroljubno izgledajočih krajih razviti sovražstvo in srd, ki je z njim nazizem preplaval svet. Ljudje so pridno delali po svojih vrtovih, ko smo se peljali mimo. Kar naprej so delali in se niso zmenili za nas, le tuintam se nam je kdo malo nasmehnil in nam je kakšen otrok mahnil v pozdrav. (Dalje prihodnjič).

T/5 Martin T. Ulcher.

CERKVENI PIKNIK

Oglesby, Ill.

Drugi letni piknik cerkve sv. Konstantina v Oglesby se bo vršil v nedeljo 8. julija na cerkvenem prostoru kot lansko leto. Vljudno vabimo rojake iz La Salle in okolice, da se udeležijo našega piknika. Pregovor pravi roka roko umije, ali boljše rečeno, treba je, da pomagamo drug drugemu in s tem pri- pomoremo drug drugemu do lepšega uspeha. Vršile se bodo vsakovrstne zabave in igre. Vsega bo dovolj za piti in za jesti brez pointov. Čisti dobicek je namenjen za zidanje nove cerkve, katero zelo potrebujemo. Na svidenje v Oglesby 8. julija!

Mary Meglich.

PISMO, KI SO GA PITTSBURŠKI SLOVENCİ POSLALI
PREDSEDNIKU TRUMANU

Pittsburgh, Pa.

The basic decisions of the future peace conference shall be permanent. One of such decrees will be the solution of the Trieste question. Your Excellency's impartial judgment of this case on the ground of its merits and in the light of the future peace will save the population of this region untold anguish, it will remove a lasting dissatisfaction in the neighboring Yugoslavia, and will lighten the burden of the directorium of the United Nations. We are afraid of an unjust decision in this case unless Your Excellency takes a personal interest in it; we remember the Versailles conference.

An enforced peace, based on injustice, is tyranny. No peace with tyranny for safeguard can be a lasting peace.

The following are our arguments for a just settlement of the Trieste question:—

1. The indigenous inhabitant of this region are the Slovenes and Croats, Yugoslavs, part of the same people that live in northern Yugoslavia, east of this district.

2. The Yugoslavs number about ninety percent of its total population, and cover ninety-one percent of its area. For this assertion we quote the Austrian census of 1910. No Italian census is reliable, because the official Italy has, for the last forty years and over, striven to

convince her own people and the world at large that this land is ethnically Italian. The same Italian propaganda called Dalmatia "Dalmazia Italianisima", though Italians have only four percent of its population. It is unbelievable but a fact that all Slavic names on the Italian church, court, police, and any other public registers are Italianized; that even the Slavic names on the old tomb stones have been erased and Italianized.

3. This region never was in Italian possession till the Versailles conference.

4. The title that the Versailles conference conferred upon relative to this land is illegal: — a) Austria-Hungary had been divided among its composing nationalities before the conference convened, and when it convened it was confronted, not by Austria-Hungary but by the successor-nations, whom it recognized in toto, except Yugoslavia; — b) the Yugoslavs were recognized as allies of America, England, France even before the collapse of the Dual Monarchy; — c) the 1914-18 war was fought under the slogan: For Democracy and self-determination of Nations. In accordance with this slogan the Yugoslav delegation to the Austrian parliament, the representatives from the Trieste districts included, declared the separation of the Yugoslav land and people from Austria in the last plenary session of the parliament. This was the signal for dissolution of Austro-Hungarian government. The successor-states took over its entire territory, its rights and its burdens. Thus, as far as the Dual Monarchy was concerned, the war had accomplished its full scope, self-determination of nations and democracy.

The Versailles conference convened to sit in judgment against the Austria-Hungary, among others. However, the monarchy was nonexistent at the time. Therefore only Germany remained on the agenda of the conference and one or the other of her satellites. Certainly not Yugoslavia, a successor state and an ally.

Therefore, when England, seconded by France, proceeded to act against Yugoslavia, they overstepped their authority.

Therefore, when the two "awarded" the Trieste territory to Italy, they did not punish Austria thereby but Yugoslavia, an ally.

Therefore, the two powers acted autocratically and illegally, unjustly and without due regard for the standpoint of America, who had saved both from utter destruction.

Therefore, the great Wilson was right when he demanded the same recognition for the United Yugoslavia, with the Trieste and its hinter-land included, as was given to other successor-states within the pre-war frame of Austro-Hungarian empire.

Therefore, for the sake of democracy for which we stand and for the sake of justice which is the only true foundation of peace, this region must be conceded to Yugoslavia on account of her ethnical, historical, geographical, and commercial rights in it. For surely Italy has no need of the Trieste port beside Venice, whereas Trieste's relative local Italian population majority of sixty percent can not outweigh the need of a support for the millions of people in northern Yugoslavia and in Central Europe. Really, Trieste as a city is worth nothing in a long run. It is the port that Italy is fighting for, to hold a toll house at the terminal of the terminal of the railroad systems running hundreds of miles across Yugoslavia and far into the heart of Europe. President

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Zopet je odšel pionir

Cleveland, O. — Dne 23. junija je umrl na svojem domu dobro poznani rojak in pionir Felix Novinc, star 77 let, stanujoč na 19211 Kewanee Ave. Doma je bil iz vasi Veliki Lipovec, fara Ajdovec, odkoder je prišel v Ameriko pred 56 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary, roj. Drensek, doma iz Budanje vasi pri Žužemberku, 4 sinove, 4 hčere, 14 vnukov in 4 pravnuke.

Smrtna nesreča

Black Sturgeon, Ont., Canada. — Ko je 45 letni rojak Jože Kambič, doma iz Omote pri Sečiču, dne 5. junija v tukajšnjih gozdovih podiral neko drevo, ga je to pri padcu po nesreči udarilo po glavi, da je čez pol ure umrl.

Whole Anniversary?

Wedding (or business)
anniversary soon?
Celebrate the day with

Flowers
Phone or See
Your Florist Now - He'll Deliver or Wire

Wilson said in his perspicacity: "Why don't the Italians ask for New York when they are demanding Trieste? There are more Italians in New York than in Rome."

We are, your Excellency, Very respectfully yours
Matthew F. Kebe pastor
St. Mary Church,
223 — 57th Street,
Pittsburgh 1, Pa.

Vse slovenske organizacije v zahodni Pa. so odobrile vsebinsko pismo. Za organizacije:

Paul Klun,
pres. Slovene Home
Geo. Starešinič,
pres. No. 50, KSKJ.
Frank Oblak,
Anton Seles,
Mich. Bahor,
F. Kastelic.

KAKO JE BIL V NEMŠKEM
UJETNIŠTVU

Waukegan, Ill.

Sporočam veselo novico, da je 15. junija zvečer prišel sin Jožek domov iz nemškega ujetništva. Bili smo tako veseli, da ni moči povedati, pa bom že sama kaj več poročala o tem prihodnjic, za danes pa je Jožek sam nekaj napisal, kakor je siromak ves izmučen. Preden so ga Nemci ujeli, je tehtal 180 funtov, ko je bilo konec njegovega ujetništva, pa je tehtal samo 116. Od tedaj je začel spet pridobivati na teži. V ujetništvu so mu ozeble noge, pa mu gre že na boljše. "Samo da sem doma," pravi, "se bo že vse kar, samo pozdravilo." Dobil je 60 dni dopusta, nakar mora iti v Ft. Sam Houston, Texas.

Naznanjam tudi, da se starejši sin, Tony, nahaja na Filipinih, štiri milje proč od Manile. Pravi, da bo kmalu imel zadosti pointov, in pričakuje, da se bo potem lahko vrnil v Združene države. — Spoštovanjem in pozdravi

Mrs. Jennie Keber.

Naslednje pa je napisal Jožek sam.

Prav zgodaj zjutraj je bilo 23. nov. 1944, ko smo prišli možje iz fronte v zaledje na kratek oddih. Dne 24. nov. sem zadnjič pisal domov, potem smo pa šli naprej do 28. novembra. Tega dneva ne bom nikoli pozabil. Celi dan smo se topli z Nemci. Izgubili smo skoraj polovico naše stotnije. Bila je go-

(Dalje na 3. strani)

KAKO JE RIMSKI VOJSKOVODJA JULIJ CEZAR OSVOJIL ANGLIJO

Marsikoga bo zanimalo, da je angleški otok napadel že sloviti rimski vojskovodja starega veka Julij Cezar.

L. 55. pred Kristusovim rojstvom se je Julij Cezar odločil za pohod proti Britaniji. Zasedel je vso Galijo (zdajšnja Francija) in hotel napasti še Brito. Ni sicer nameraval povdreti si Britov, temveč je hotel enkrat za vselej odstraniti nevarnosti, ki so grozile rimskemu gospodarstvu v Galiji od prebivalcev otoka. Galii in Briti, ki so tedaj prebivali na angleškem otoku, so bili keltskega ali galskega izvora. Mnogi galski begunci so našli na otoku zatočišče in Briti so svoje brate pogosto podpirali. Rimljanom seveda to ni bilo všeč.

Cezar je naprej poslal svojega visokega oficirja, ki naj bi ugotovil, kje bi bil mogoč pristonek na britanskem otoku, a hkratu navezal stike s prebivalstvom. Oficirju se je v resnici posrečilo pridobiti nekaj prebivalstva za Cezarja. Tako so bili izpolnjeni pogoji, da se je Cezar lahko odločil za napad na otok. V mesečni noči je rimsko brodovje dvignilo sidra v bližini današnjega francoskega mesta Boulognea in že jutraj prihodnega dne je bilo ladjevje pred današnjim Doverjem. Sovražnik je pa sprejel Rimljane v gostih vrstah na obali. Cezar je spoznal, da pristonek ni mogoč. Zato se je ladjevje usmerilo proti severovzhodu in doseglo kraj, kjer je dandanes Valmercastle. Britanci so pa zasledovali gibanje rimskega brodovja in so se umaknili od obale šele po hudem obstreljevanju. Rimljani so jih namreč obmetavali s posebnimi kovinskimi stroji z ladij. Cezar je zapovedal, naj bi se vojaki izkrcali, pa se niso upali. Naposled se je opogumil neki praporščak Cezarjeve telesne garde in potegnil za seboj svoje tovariše, ki niso hoteli pustiti, da bi prišel prapor v roke sovražnikov. Izbirali so bila več mogoča. Vojaki so se izkrcali in napadli sovraž-

nika, vendar pa ga niso zasledovali dolgo, ker rimska vojska ni imela konjenice. Utaborili so se na obali in odbijali sovražne napade; sovražnik se je kmalu opogumil po prvi zmedli.

Slabo vreme z viharjem je zelo poškodovalo rimsko ladjevje in vojakov se je polastil preplah, zlasti še, ker so se bali, da se ne bodo mogli umakniti na ladjah in da ne bodo mogli slabo oboroženi nadaljevati vojno na suhem. Zato so se naglo odločili, da odplujejo. Čeprav niso dosegli velikih uspehov, je vendar rimski senat pripisoval velik pomen junaškemu napadu na otok, kar je razvidno že iz tega, da so priredili Juliju Cezarju zahvalne slovesnosti, ki so trajale 20 dni.

Cezar pa ni bil zadovoljen s prvim pohodom. Že naslednje leto je izvršil drugi napad. Odplulo je nad 80 ladij s petimi legijami in 20.000 jezdec. Pristali so v današnjem Kentu in sovražnik njihovega pristanka ni motil. Viharji so pa spet uničili precej ladij, ki so bile zasidrane na odprtem morju. Vendar ta neuspeh Cezarja ni odvrnil od pohoda v notranjost otoka. Rimske legije so premagovale hrabro vse naravne in umetne ovire in pognale sovražnika po zmagovitem boju britanskega poveljnika Kasivela na v beg. Rimski vojaki so se kmalu navadili na posebne bojne vozove Britov, čeprav so se jih v začetku silno bali. Rimljani so prodrli kmalu do Temze in jo prekorčili nekje blizu današnjega Londona, približno med Kingstonom in Breefordom. Britanski poveljnik Kasivelan je bil po teh zmagah Rimljanov pripravljen pogajati se. Premoč rimskega orožja in vojaške sposobnosti Cezarja je prišla do popolne veljave. Rimljani so dosegli svoj smoter, da se Briti pozneje niso več vmeševali v zadeve na evropski celinari. Z zadovoljenjem se je lahko Cezar vrnil kot zmagovalec v Rim. Tako takrat.

Nosili smo si kurjavo domov, ki smo jo nabrali ob progli, ko je bila tu in tam razrešana kakšna gruda premoga. Do taborišča je bilo 16 milj hoda. Kar smo domov prinesli, so nam vse nemški stražniki pobrali ter nas še osuvali za plačilo. Spali smo v mrazu na žaganju in v cunjah. Če bi ne bilo še par mesecev konca vojne, pa bi bili vsi ujetniki shirali do smrti. Kar nam je poslal Rdeči križ, so nam Nemci vse pokradli in mi nismo dobili nič.

Ko je predsednik Roosevelt umrl, smo tri ure po njegovi smrti že zvedeli o tem v ujetništvu. Nemci so vpili, da je njihov Judež Iškarijot umrl.

Dne 9. maja so prišli Rusi. Že dan prej so se Nemci kar razgubili in nas prepustili naši usodi. Iz Nemčije smo šli na Čehoslovaško, v Prago. Tam sem se na srečo sestal z neko Slovenko, go. Kužnik, ki je bila doma iz Ljubljane. Po osvoboditvi so vsi iz te družine prišli nazaj ne poškodovani in so tudi svoj dom še našli. V Pragi sem ostal pet dni, izmed katerih sem bil tri dni gost pri Kužnikovih; zelo lepo so mi postregli.

Kaj so počeli Nemci po teh krajih z možmi, ženami in otroci, je pregrozno omenjati. Tozadevna poročila v listih ne samo da ne pretiravajo, ampak še vsega ne povedo.

Iz Prage sem se podal v Pilzen, kjer sem po vseh teh mesecih spet prvič videl ameriško armado. Vesel sem bil in oni so bili veseli. Od tam smo šli v Reims na Francoskem, kjer smo dobili novo obleko in smo se prvič zopet pošteno umili in skopali od 28. novembra 1944.

V St. Valery nas je čakal ameriški parnik. Godba je svirala, množice ljudstva so nas spremljale, priredili so nam pojedino, ali bili smo preveč izmučeni in nismo mogli dosti jesti. Najbolj smo bili veseli, ko smo spet zagledali kip svobode v New Yorku.

Pvt. Joe. L. Keber.

RAZLIKE MED RAZNIMI GOSPODARJI V NEMČIJI (Nadaljevanje s 1. str.)

Angležev, kakor jih tudi ni videti v Indiji.

Amerikanci postopajo precej drugače v svojem zasedbenem področju. Z največjim prizadevanjem skušajo dognati, kdo je bil nazijec in kdo ne, pa ne pridejo daleč pri tem. So prijazni in takoj postanejo osebnimi prijatelji, na drugi strani pa se morajo držati zapovedi, da se ne smejo bratiti z Nemci in vedo, da Nemcem ni zaupati. Pri upravi ali ne uposilijo Nemcev, ali pa jih tako nadzorujejo, da bi bilo boljše, ko jih sploh ne bi uposilili. Tudi se brigajo bolj kot Angleži za razne načrte, kakor vzgojo itd. Ne vedo še prav, katero pot bi ubrali.

Rusi postopajo drugače kakor Amerikanci in Angleži. V vsakem kraju so si postavili nalogo, ki je za tisti kraj najbolj pomembna. Kaj so bili posamezni Nemci prej, Ruse ne briga veliko. Vsakemu dajo priliko, da pokaže, če je kaj vreden, ali pa bo odstranjen. Izgleda, da bodo imeli Rusi prvi vse v teku v svoji zoni. Znajo si pridobiti zaupanje domačinov.

Pomagajte Ameriki do zmag! Kupujte zvezne vojne bonde!

PAINTERS

UNION

Earn a good annual wage thru steady year-round work
PLENTY OVERTIME
MURRAY BROS.
1414 SO. MICHIGAN
Call: Wabash 5555

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

8. Nedelja — 7. pobinkoština
9. Ponedeljek — Kilijan škof in muč.
10. Torek — 7 sinov mučencev
11. Sreda — Pij I.
12. Četrtek — Mohor in Fortunat
13. Petek — Marjeta, dev. in muč.
14. Sobota — Bonaventura

SEDMA NEDELJA PO BINKOSTIH

"Po njih sadovih jih boste spoznali" (Mat. 7, 16).

Med Zvečičarjem in njegovi mi učenci je vladala najtesnejša in najbolj odkrita zveza, prav prijateljska ljubezen. Odkod taka prisrčna iskrenost? Pri učencih je bilo dosti človeške pomanjkljivosti, skušali so pa biti odkritosrčni, ker so jasno spoznali, da je on z njimi prav božansko odkrit in prisrčen. Njegovo srce jim je bilo odkrita knjiga, in on je poznal njih srca. Odkritosrčnost je torej prišla od medsebojnega poznanja, od medsebojne iskrene prisrčnosti. "Jaz sem dobri pastir in poznam moje in moji poznajo mene" (Jan. 10, 14). V tem je razlog za tako tesno in odkrito zvezo, udanost in ljubezen.

Sokrat je zahteval od svojih učencev, da naj bodo z njim in med seboj odkriti. "Najboljša in najbolj varna pot, da kdo živi v časti na svetu, je ta, da se kaže takega, kakršen je v resnici", tako je menil. Dubaz pravi: "Po odkritosrčnosti gledaš duši v obraz, ako se hliniš, se skrivaš

pod masko."

Svetnikov ne moremo vedno in v vsakem posnemati, lahko pa se od njih učimo, in sledimo jim, kolikor nam je milost na razpolago. Prav svetniki so gledali življenje, kakršno je in kakršno naj bi bilo. Bili so moderne pomanjkljivosti, skušali so svetli luči so videli življenje, in odkrito so priznali to življenje za zemeljsko potovanje, ki ima svoj namen v večnosti. Vse drugo je bilo le stranskega pomena, in služilo jim je le, da pridejo čim hitreje in varneje do tega namena. Nikoli niso bili zbegani, v nepotrebnih skrbih, ker prav vse so znali obrniti v dosego najvišjega življenjskega namena. Kar je nudil svet, to so obrnili za boljše namene, trpljenje so izpreminjali v veselje, ker jim je prinašalo priliko za boljše zaklade. Tako ali tako, da so se le Bogu dopadli. Bili so dobra drevesa, in doprinašali dobre sadove.

Ali si res odkrit s svojim Bogom, s sosedom in sam s seboj?

Man for exterminating with car
Steady Work — Good Pay
Chance to get in on the ground
floor for a postwar future
New Era Exterminating Co.
4041 PATTERSON AVE.
KIL 9437

Nice middle aged man to run
passenger elevator.
6 day week 8 to 4:30 p. m.
Congenial working conditions
Call manager DOR 4300
RESIDENTAL HOTEL
1545 E. 60th STREET

MEN AND EX-SERVICE MEN

NEEDED AT ONCE!

PUNCH PRESS OPERATORS

Permanent Post-War Positions
Day or night shifts
Good starting salary

DON'T WAIT!

APPLY TODAY!

SUPERIOR ELECTRICAL INDUSTRIES

1259 SOUTH CAMPBELL AVE.
(2500 West)

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obenem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu podpornemu društvu v Chicagi

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA,

št. 1, K. S. K. J.

Chicago, Illinois

Zboruje vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Naše društvo vam nudi vse različne moderne zavarovalnine — podporo v boleznih, preskrbo dostojnega pogreba, in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbore:

FRANK BANICH, predsednik

JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street

ANTON KREMESEC, blagajnik

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Road

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.

Telefon Canal 3817

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Ave.

Telefon Canal 0523

Uradne ure: Ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9:30 do 12:00 in od 1:30 do 8:30 zvečer. Ob sredah zaprto. Ob sobotah od 9:30 do 12:00 in od 1:30 do 7:00 zvečer.

Številke govore!

Čitateljem tega lista objavljamo naše polletno finančno poročilo, zaključeno 30. junija 1945.

Kaj pokaže in pove to poročilo?

Med drugim kaže, da smo napredovali v rezervi nad \$40,000.00, kar se je dodalo rezervi tekom zadnjih šest mesecev, kar zviša rezerve naše hranilnice in posojilnice nad \$444,000.00 in močno rezervno v vladnih bondih Združenih držav v znesku \$691,700.00; ter \$477,000.00 v gotovini, ki je naložena v različnih bankah mesta Chicage. Skupaj znaša to \$1,169,073.39.

Tekom minulih šest mesecev smo napravili 240 posojil na vknjižbe, ki znašajo skupaj \$1,367,751.00 in 547 novih vlagateljev je pričelo hraniti svoje prihranke pri nas, katerih vloge znašajo \$1,293,000.00.

Z zadovoljnostjo objavljamo izvleček iz pisma, ki ga je nam poslala ustanova Federal Home Loan Bank of Chicago, nanašajoč se in tikajoč se naših rezerv. Takole pravi pismo:

Vidimo, da tekom dobe 12 mesecev, ki so se končali 30. junija 1944 Vaša posojilnica in hranilnica je premestila 46.2% njenih operativnih dohodkov k rezervam. Odbor Vaših direktorjev zasluži pohvalo, ker se drži programa za močne rezerve, a obenem je preskrbel zadostne rezerve za delničarje proti negotovostim in za nujne potrebe za povojno dobo.

Na podlagi tega priznanja vabimo vse, ki še niso člani naše gospodarske ustanove, da postanejo njeni vlagatelji. Naša hranilnica in posojilnica je vedno izplačevala dvige na zahtevo in dividende pa nikdar nižje kot po 3% na leto.

NAŠ FINANČNI IZKAZ — STATEMENT OF CONDITION

After close of business June 30, 1945

ASSETS

First Mortgage Loans	\$5,006,370.58
Loans on Passbooks and Certificates	5,140.78
Properties Sold On Contract	37,335.20
Real Estate in Judgment	9,217.51
Investments and Securities, Federal Home Loan Bank and U. S. Government Bonds	\$691,700.00
Cash on Hand and in Banks	477,373.39

Office Building and Equipment, less depreciation	19,149.51
Deferred Charges and Other Assets	6,854.19
	\$6,253,141.16

LIABILITIES & RESERVES

Members' Share Accounts	\$4,921,390.45
Advances from Federal Home Loan Bank	291,835.00
Borrowed Money	200,000.00
Loans in Process	314,627.29
Other Liabilities	80,289.41
Specific Reserves	\$ 43,822.68
General Reserves	357,032.47
Undivided Profits	44,143.56

Total Reserves and Undivided Profits \$ 444,999.01

Officers and Staff

FRANK P. KOSMACH President	WILLIAM WEIMER Treasurer
PETER J. WILKIN Vice President	GEORGE J. WEINRICH Secretary
STANLEY BORKOWSKI Teller	ANNA SANSONE Loan Officer
FRANCES LAH Teller	THERESA KENNY Stenographer
EDNA BENDER Ass't. Bookkeeper	JOHN B. BORDEN Attorney
DOROTHY O'BRIEN Bookkeeper	MARGARET R. ARP Insurance

Directors

GEORGE M. BECKER, MAX F. FISCHER, HENRY HEPP, PHILLIP C. NILES, J. R. OSTERBERG, GEORGE J. WEINRICH, PETER J. WILKIN, WILLIAM WEIMER, FRANK P. KOSMACH

ST. PAUL

FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2116 W. CERMACK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

CLERKS AND ORDER PACKERS

General work in wholesale

FISH HOUSE

5 1/2 Day Week

STEADY WORK — GOOD PAY

W. M. WALKER INC.

213 SOUTH WATER MARKET

Dušica - Rožamarija

— Agnes Günther —

Njegove govorice pa ne razume. Končno je nasitčen ter potrka na svoj napolnjen trebušček, kot bi se hotel na ta način zahvaliti. Nato bliskoma izgine, koder je prišel.

Rožamarija pozvoni, da odnese prazno posodo. Adolf se čudom čudi imenitnemu teku princeze.

Naslednji večer Rožamarija zopet brž odslovi svojega slugo. Ni ji treba dolgo čakati. Na tej strani poslopja rastejo oranžna drevesa in po nizko visečih vejah se otroci z lahko priplazijo do okna. Že se prikaže črna rokica.

"Vrabcček, ali si ti?"

Toda danes sta priletela dva vrabca. Z vrabčkom je prifrčala suha, še bednejša in morda še bolj plaha vrablja. Vse skleda sta izpraznila! Da bi le ta otroka ne bila tako strahovito plaha! Dozdevata se ji napol živalska. Menda se bosta pa le sčasoma privadila. Če bi Rožamarija to povedala kuharici, bi ju ta gotovo napodila, kot je storila z neko ubogo žensko. Rožamarija premišljuje, kako se moreta otroka priplaziti do okna. Toda niti podnevi ne more priti na to. Morebiti je kje v ovijalka skrita kakšna letva, na katero se upirata z nogami.

Glavno kosilo ima Rožamarija zvečer in za to je dobro preskrbljeno. Četudi se sama ne dotakne teh jedil, vendar nikdar ne občuti, da ji nekaj manjka. Ne, zadovoljna in srečna je, da ji teh jedi ni treba več jesti. Kako dobro ji de, da sme občudovati imenitni tek teh otrok! Morda ju bo pa le še ukrotila. Nekega dne izpregovori deček besedico: vrabčček. — Doumel je, da ga bela gospa zove s tem imenom. Ta beseda je izraz vsega njegovega čustvovanja ter jo izgovarja zdaj proseče, zdaj plaho, kakor pač napreduje njegovo nasičevanje. Kadar to človeče izgovarja besedo 'vrabčček', se zdi, kot bi žival začela govoriti. Žalibog je to edina beseda, ki izraža celo vrsto njegovih čustev. Vrablja ne pride niti tako daleč. Ko je minilo nekaj dni, se že obema pozna, da sta postala okroglejša. Toda način, kako uživata svoje kosilo, je še vedno izviren in tudi dotakniti se ju še ne sme. In vendar se osamljena Rožamarija dnevno veseli na svoje nepovabljenе goste. Kako čudno ji je pri srcu, da more nekaj darovati. Doslej so ji še bili vse povrnili, kar je bila dala drugim. Kako malo veselja ji nudijo dnevi! Vsak dan ji vzbuja srčno bol! Naj si še tako lepo prebira na belem marmornatem balkonu med palmami ob sinjem morju, živi vendarle v izgnanstvu. Njen oče se bo sčasoma tej misli privadil, da ima hčer, ki je zahrbtna, lažniva in trmastista ter jo bo izbrisal iz svojega življenja. Srečen bo, da mu ne povzroči še vse kaj hujšega.

Neka strupena rosa lega vsak dan na njeno dušo. Kadar se poda na izprehod, kar se dogaja zelo redko, ne more gospod profesor svojemu mlademu prijatelji sporočati nič razveseljivega o potomki Hohenstauffov. Rožamarija ne zahaja več na rtič. Tam je preveč elegantnih ljudi, ki se prikazujejo in izginjajo. — Sence! — Naj-prijetnejše je še, počivati na belo zapredeni marmorni verandi med dvema ljubkima levoma iz belega marmorja ter zreti venkaj na znani komadič sinjega morja. Ob teh trenutkih postaja Rožamariji čudno milobno okoli srca, posebno odkar izpada glavno kosilo. Prikazujejo se njeni duši razne otroške dobe. Praznik lilij... Gleda v duhu Harra, kako stopa proti hladnemu studencu, kako križari po šaru, dviga roko nad oči ter opreza za njo v sončnem žaru. Kako počiva na ozari med nageljčki in majajočo se travo. Kako opojno diši timijan, s katerim mu je bila napolnila žepe. In vsi ljudje, ki so tekali z lahnimi, prožnimi koraki po hodnikih in zavutih stopnicah, se ji znova pojavljajo.

Kako dobro je, da je Miss Granger za-

dremala za orjaškim časopisom in ji ne more več dajati raznih pojasnil!

In še nekaj drugega je odkrila Rožamarija. Čim manj novih vtisov je čez dan sprejela njena duša, tem svetlejša, jasnejša in čistejša so vse te slike. — Ali res vidi razvaline? — Čemu stoji Harro poleg rumenega marmornega stebra in kako to, da jo tako zabode v srcu, ko ta slika hipoma izgine?

O vsem tem razmišlja Rožamarija, ko veze svojo rožno preprogo. Pod njenimi rokami se poraja čudovita umetnina. —

Zajtrkuje le še prav malo. Skodelico čaja, včasih tudi malce medu in košček kruha. Drugega zajtrka ne mara več in tudi če ji ga prinesejo, se ga ne dotakne. Njena zvesta Liza bi se zelo žalostila, če bi ji ne poročal Adolf o imenitnem teku princeze pri njenih samotnih kosilih.

In Rožamarija veze v to preprogo tudi vse svoje hude misli in pogosto je njen nasmehek malce čuden. — "Kadar delam, je zelo zagonetno, oče! — Zate je bolje, da nimaš otrok, kot da bi jih rodilo sovraštvo ali pa da bi morali tekati po svetu ožigosani s sramoto. — In tega ne boš nikdar izvedel, nikdar!"

Kadar sreča Rožamarija na svojih redkih izprehodih gospoda profesorja, jo vselej pretrese. Spominja jo tako zelo na gospoda samostanskega pridigarja! —

Zopet se bliža Božič. Njen oče ji piše:

"Zelo neprijetna mi je misel, da boš preživela Božič sama v tujini. Ako bi nujno želela, bi morda po prazniku mogel za nekaj dni od doma. Tvoje želje so zelo skromne in ne vem, če bom tokrat zadel..."

Rožamarija se prestraši. Ne! Oče ne sme priti. Sedel bi poleg nje, držala bi ga za roko, poslušala bi njegov glas in vendar bi se čutila strašno osamljeno, tako daleč, daleč od njega. Pisma, ki si jih dopisujeta, ne prikazujejo strahovite stene, ki ju loči.

In ona mu dopisuje zelo prijazno in malodane veselo o majhnih italijanskih beračih katere preskrblja s hrano. Da si to pritrga od lastnih ust, tega ne piše. Tudi ne omeni z nobeno besedo njegove prijazne ponudbe glede obiska.

Z globokim vzdihljajem odloži knez pismo Rožamarije. Kako daleč ji je šel naproti, mnogo predaleč. Preslaboten oče je! Kako bi mogel vobče vzgajati sina, če je proti svojim otrokom tako popustljiv! Da se mu mora tako tožiti po tem trmastem, s krivdo obremenjenem otroku! Na vse bi bil rad pripravljen, ako bi mu privoščila toli zaželjeno besedo! —

Toda na božično darilo vse to ne sme vplivati!

In hodka iz Braunecka je našla navzlic vsem carinskim šikanam pot do vile Riposa v Bordigheri. Tu stoji med mnogimi zlatimi ogledali v vsej svoji skromnosti mrka in preprosta. — Rožamarija je natknila le svečice! — Mnogo lepih in dragocenih stvari je bilo v zaboji, katerega so bili poslali iz Braunecka. Liza je vso to krasoto razprostrla po mizi in Miss Granger se jih je s tresočimi rokami dotikala. — V zadnjem času se je začela že tresti. Našli so tudi odlični brauneški leci, katerega pripravljajo po prastarem receptu v grajski kuhinji in ki razširja tako domač duh.

"Dospel je še drug zaboj za princeso iz Rima. Ali naj tudi tega odpremo? —"

Liza krili z diletom po zraku in vpije: "open, open!" Miss Granger biva šele petnajst let v Nemčiji. Ne sme se torej od nje pričakovati, da bi že obvladala ta težavni jezik, posebno še, kadar je, kot pri Lizi, nekoliko pomešan z narečjem. — Miss Granger pa vsa prestrašena krične: "no, no!" ter vsa zmešana in razburjena sede na belo jutranjo princesino haljo.

"Ta ženska postaja vedno bolj neumna," si misli vsa nevoljna Liza.

(Dalje prihodnjič)

More than 12000 savers making
HOME FEDERAL SAVINGS their
Savings Headquarters.

2 1/2% ON YOUR SAVINGS
With Safety!

Ker ta 59 let star zavod ni nikdar plačeval manj, kakor 2 1/4% na hranilne vloge — ker še noben vlagatelj ni izgubil niti enega centa, uživa zaupanje in dobro voljo tisočev varčnih državljanov Chicaga, predmetstijih in državah. Ni boljšega časa, kakor je sedaj, da začnete z vlaganjem prihrankov pri nas, da si zagotovite varnost za bodočnost in stvari, ki si jih želite. Naj bo vaša vloga mala ali velika, ste deležni vseh ugodnosti v tem središčnem zavodu, v katerem so vse vloge zavarovane do \$5,000 po F. S. L. I. C. ki je vladno nastopstvo v tem oziru.

Začnite z vlaganjem danes — osebno ali po potom pošte. Naš način hranjenja po pošti nudi vse te vrste načine in ugodnosti. Nobene poštnine ni treba. To je moder in lahek praktičen način hranjenja. Pišite ali pa telefonirajte po naša tiskana pojasnila.

Denar, ki bo vložen pred 10. julijem bo obrestovan od 1. julija naprej.

Premoženje in viri preko \$17,000,000

Home Federal Savings & Loan Ass'n
18th at Ashland Ave., Chicago 8, Ill.

Prosimo Vas pošljite mi tiskana pojasnila glede hranjenja pri Vašem zavodu. Brez obligacij.

Ime

Naslov

Mesto

CHARLES A. ZUNDALEK,
predsednik.

HOME FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
18th St. at Ashland Ave. • Monroe 8100

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
V CHICAGO

LOUIS J. ZEFAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanje. — Mrtvalna kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

BARVAJTE Z

PITTSBURGH

barvami, ki so trpežne proti soncu in vsakemu vremenu

HOUSE PAINT.....\$3.35 galon
FLAT PAINT.....\$2.57 galon

Ako niso vas zadovoljile druge barve, poskusite naše. Imamo vsako leto več zadovoljnih odjemalcev.

MEDEN'S HARDWARE

1804 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

Tel. Seeley 7838

Pisano polje

J. M. Trunk

Ne prodajam vam Rusije. Russia needs the world; the world can exist without Russia. If there must be compromise, let it be this: Russia may hold its peoples in bondage, refuse them the right of freedom of worship, of speech, of assembly; it may hold up to its vassals the ideals of Marx and Lenin and Stalin and convince them, if it can, of their advantages. But Russia cannot be allowed to spread like a plague over Europe, destroying what hundreds of thousands of Americans and British and French died to save. The liberty that has been purchased at so great a price must not be abandoned because the Soviet has plans to dominate the world.

Vsaj naj sam precejnjuje. Ako živi nekaj let, kadar bi se začela prerokba uresničevati, bo videl z lastnimi očmi, ne bo treba več precejevanja. Ta pripomba bi lahko zadoštovala, ako hoče kdo malo počakati.

Zópet pa je že danes zanimivo, kako sodijo drugi. Kdo je Donald Bell, mi ni znano. Nič na tem, ker objektivna sodba ni odvisna od kake osebnosti, kdo je kdo, ampak odvisna je le od razlogov pri presojanju. Kaj pravi D. Bell?

"Nekateri pravijo, da je sovjetska Rusija agresivna in da hoče dominirati vso Evropo. Drugi zopet trde, da je Rusija izčrpana, tako da je utegnemo prisiliti, da sprejme, karkoli ji bomo naložili. Oboje je pretirano.

(Dalje prihodnjič)

HIŠA NAPRODAJ

Prodajam 2 stanovanjsko zidano hišo po 5 sob. Kurjava na peč. Za nadaljna pojasnila se obrnite na William Felgenhauer, 2306 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill. 2x

WHEN NERVOUS HEADACHES PESTER ME I FIND THAT MILES NERVINE HELPS MY NERVOUS TENSION TO RELAX AND LEAVES ME CALM, SERENE

WHEN Functional Nervous Disturbances such as Sleeplessness, Crankiness, Excitability, Restlessness or Nervous Headache interfere with your work or spoil your good times, take

Dr. Miles Nervine

(Liquid or Effervescent Tablets)

Nervous Tension can make you Wakeful, Jittery, Irritable. Nervous Tension can cause Nervous Headache and Nervous Indigestion. In times like these, we are more likely than usual to become over-tired, over-wrought and to wish for a good sedative. Dr. Miles Nervine is a good sedative — mild but effective.

If you do not use Dr. Miles Nervine you can't know what it will do for you. It comes in Liquid and Effervescent Tablet form, both equally soothing to tense and over-wrought nerves. WHY DON'T YOU TRY IT?

*Get it at your drug store, Effervescent tablets 35¢ and 75¢, Liquid 25¢ and \$1.00. Read directions and use only as directed.

Keep them in Your MEDICINE CABINET

Alka-Seltzer
Try Alka-Seltzer for Headaches, "Morning After" Aching Muscles, Acid Indigestion, Pleasant, prompt, effective. 25¢ and 50¢.

ONE DAY VITAMIN TABLETS

High Vitamin potency at low cost — ONE-DAY Vitamin Tablets. A and D tablets in the yellow box — B-Complex tablets in the grey box.

DR. MILES NERVINE

For Sleeplessness, Irritability, Headaches, and Restlessness, when due to Nervous Tension. Use only as directed.